

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM**
Allmänna avdelningen
Enhet 17

DOM
2014-09-17
Meddelad i
Stockholm

Mål nr
11889-14

Sida 1 (6)

SÖKANDE

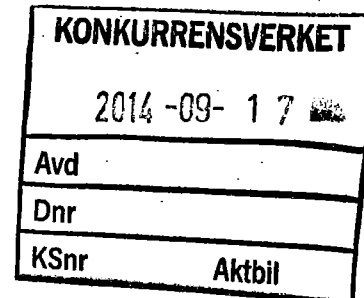
Ekeröbilarna AB, 556472-3202
Tegelbruksvägen 6
178 30 Ekerö

MOTPART

Ekerö kommun
Box 205
178 23 Ekerö

SAKEN

Offentlig upphandling

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår ansökan.

Dok.Id 519258

Postadress

115 76 Stockholm

Besöksadress

Tegeluddsvägen 1

Telefon

08-561 680 00

E-post:

forvaltningsrattenistockholm@dom.se

Telefax

08-561 680 01

Expeditionstid

måndag – fredag

08:00-16:30

YRKANDEN M.M.

Ekerö kommun (kommunen) genomför en upphandling avseende transporter med taxi och buss, diarienummer KSUH14/3. Upphandlingen genomförs som ett öppet förfarande enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, LOU. Upphandlingen är uppdelad i två områden, taxi- respektive busstransporter. Av tilldelningsbeslut daterat den 19 maj 2014 framgår att anbud från annan anbudsgivare än Ekeröbilarna AB (Ekeröbilarna) kommer att antas i upphandlingen.

Ekeröbilarna ansöker om att förvaltningsrätten ska överpröva upphandlingen och yrkar att förvaltningsrätten ska ålägga kommunen att göra om den. Till stöd för sin talan anför Ekeröbilarna bl.a. följande. Kommunen har i sin anbudsförfrågan angett felaktiga grunduppgifter med t.ex. 72 procent för lite kilometer per år. Med felaktigheter i den storleksordningen är det omöjligt att kunna lämna ett korrekt anbud. De korta körsträckorna som angivits för personbil medför en oproportionerligt lång tomkörning i förhållande till debiterbar körsträcka. Kommunen borde ha dragit slutsatsen att anbudet är lämnat med vetskap att körsträckan 86 km är felaktig och borde, i enlighet med 12 kap. 3 § LOU, kontaktat företaget för en förklaring till det uppenbart för låga anbudet. Om körsträckorna i anbudunderlaget varit normala hade andra bolag kommit in med anbud.

Kommunens utvärderingskriterier för utbildning är inte tillfyllest.

Kommunen har beskrivit vad man skulle värdera och har angivit poängsystemet för detta. Bristen är att man inte talat om hur bedömningen skulle ske. Bedömningen har skett godtyckligt. Taxi Kurir och Taxi 020 har identiska utbildningar men har fått olika poäng i utvärderingen. Ekeröbilarnas utbildningsdokument är inte lika omfattande skrivet som Taxi Kurirs dokument, men det innehåller med råge allt det som Taxi Kurir skrivit, med undantag för avsnittet om Taxiförarlegitimation. Ekeröbilarna

köper sin utbildning från Samtrans Handikapptransporter i Stockholm AB, vars utbildning enligt branschbedömare är den bästa som går att få inom området. Om kommunen hade lämnat korrekta uppgifter och haft förutbestämda utvärderingskriterier i mervärdesmodellen så hade Ekeröbilarnas anbud varit annat såväl till kilometerkostnad som till startkostnad och hade därmed kunnat vinna. Sammanfattningsvis så finns i denna upphandling så mycket felaktigheter, otydligheter och utrymme för egna tolkningar att kommunen bör åläggas göra om upphandlingen.

Kommunen bestrider bifall till ansökan och anför bl.a. följande.

Utvärderingen skedde genom en mervärdesmodell där priset tillsammans med två andra kriterier låg till grund för tilldelning, i enlighet med förfrågningsunderlaget. I utvärderingsmodellen har kommunen angett en uppskattning av årsvolymerna för starter respektive kilometer. En sammanställning av volymerna under föregående år inhämtades av en av de beställande verksamheterna från nuvarande leverantör, Ekeröbilarna. Därefter gjordes en uppskattning av hur fördelningen mellan olika fordon såg ut. Kommunen kontaktade Ekeröbilarna för att kontrollera siffrorna angående starter mot de som använts i underlaget. Beskedet var att volymerna gällande antal starter för prisfråga "Minibuss" troligen var för låga. Detta hade dock inte varit en tillräcklig anledning för att avbryta upphandlingen. Missbedömningar i volym kan potentiellt leda till en sämre affär för den upphandlande myndigheten men står inte i strid med LOU och dess grundläggande principer. Samtliga anbudsgivare har att förhålla sig till det underlag som annonserats, en annan ordning skulle leda till försprång för befintliga leverantörer och därmed inte vara förenlig med likabehandlingsprincipen.

Mervärdesmodellen är en vedertagen modell där kvalitet prissätts och kan ge antingen ett avdrag på anbudspriset eller som i det här fallet ett påslag på anbudspriset. Alla anbudsgivare får på så sätt ett jämförelsepris som

används för utvärdering. Mervärdesmodellen används i alla stora upphandlingssystem så som TendSign och E-avrop. Det samlade utbildningspaketet för förarna bedömdes enligt en skala om 0 till 3 poäng. Taxi Kurir i Stockholm AB:s utbildningspaket bedömdes vara mer omfattande och välutvecklat varför de fick tre poäng medan Ekeröbilarna fick två poäng. Enligt fast praxis gör de skiftande förhållanden som förekommer i det ekonomiska livet att även förfrågningsunderlag och utvärderingsmodeller som inte är optimalt utformade får godtas under förutsättning att de principer som bär upp LOU och gemenskapsrätten inte träds för när (se RÅ 2002 ref. 50). Skaderekvisitet kan inte sägas vara uppfyllt då Ekeröbilarna utifrån de priser man lämnat i anbudet inte hade kunnat vinna upphandlingen även om volymerna sett annorlunda ut eller om de fått en annan poäng i utvärderingen av sitt utbildningspaket.

SKÅLEN FÖR AVGÖRANDET

Utgångspunkter för prövningen

Upphandlande myndigheter ska enligt 1 kap. 9 § LOU behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

Prövningen i förvaltningsrätten utgör en kontroll av om det på grundval av vad sökanden anfört i målet finns anledning att vidta sådana åtgärder som anges i 16 kap. 6 § LOU. Det är den som ansöker om överprövning som på ett klart och tydligt sätt ska ange vilka omständigheter talan grundas på och visa att myndigheten har agerat i strid med LOU (jfr RÅ 2009 ref. 69). För att rätten ska besluta om åtgärder enligt ovan nämnda paragraf krävs att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada.

Förvaltningsrättens bedömning

Ekeröbilarna har anfört att upphandlingen innehåller så mycket felaktigheter, otydligheter och utrymme för egna tolkningar att kommunen bör åläggas göra om upphandlingen. Som felaktighet anges i huvudsak att kommunen i anbudsförfrågan har angett en uppskattning av årsvolymerna för kilometer som understiger den verkliga sträckan med 72 procent. Förvaltningsrätten konstaterar att kommunen inte medgett att anbudsförfrågan är felaktig på det sätt som Ekeröbilarna gör gällande utan istället anfört att det inte är upp till potentiella anbudsgivare att ange vilka volymer som en upphandlande myndighet ska använda sig av vid offentlig upphandling. Vidare att förfrågningsunderlaget har varit detsamma för alla anbudsgivare och att den angivna årsvolymen är tydligt beskriven och inte ger kommunen utrymme för någon form av valfrihet. Även om det varit en felaktig uppskattning av antalet kilometrar finner förvaltningsrätten mot den bakgrunden att felaktigheten inte innebär att upphandlingen strider mot de grundläggande principer som gäller vid all upphandling.

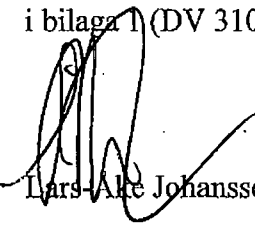
Ekeröbilarna åberopar även att kommunens utvärderingskriterier för utbildning brister på grund av att man inte talat om hur bedömningen ska ske. Av upphandlingens utvärderingsmodell framgår vilka kriterier som ska bedömas i upphandlingen samt med vilken poängskala dessa graderas. Det anges även vad varje poäng anses motsvara i ord, siffran tre anses t.ex. motsvara utbildning på en mycket utvecklad nivå. Av utredningen i målet framgår vidare att Taxi Kurir och Taxi 020 har presenterat nästintill identiska utbildningspaket och poängbedömts olika, med 3 respektive 2 poäng. Förvaltningsrätten konstaterar att det vid poängsättning av kvalitet alltid finns visst utrymme för bedömningar och därigenom även godtycke. LOU ger emellertid inte närmare besked om hur ett förfrågningsunderlag ska vara utformat eller hur en utvärderingsmodell ska vara konstruerad. Skiftande förhållanden som förekommer i det ekonomiska livet gör dock

att förfrågningsunderlag och utvärderingsmodeller som inte är optimalt utformade får godtas under förutsättning att de principer som bär upp lagen om offentlig upphandling och gemenskapsrätten inte träds för när (jfr RÅ 2002 ref. 50). Även om resultatet av kommunens bedömning har gett två nästintill identiska utbildningsinsatser olika poäng innebär det inte att modellen för utvärdering, och därigenom poängsättningen, alltid måste anses strida mot likabehandlingsprincipen.

I det aktuella fallet har modellen för poängsättning tillämpats på alla anbudsgivare. Modellen är tillräckligt klart och tydligt utformad i förfrågningsunderlaget för att anbudsgivarna ska kunna avgöra vad kommunen tillmäter betydelse vid upphandlingen. Modellen lämnar också ett begränsat utrymme för godtyckliga bedömningar. Även om det kan finnas tveksamheter om utvärderingsmodellen är optimalt utformad får den enligt förvaltningsrätten vid dessa förhållanden godtas. Den står således inte i strid med likabehandlingsprincipen eller någon annan av de grundläggande principer som gäller vid all upphandling. Ansökan ska därmed avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i bilaga 1 (DV 3109/1 A LOU).

Lars-Åke Johansson
Rådman

Förvaltningsrättsnotarien Maya Hald har föredragit målet.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Stockholm.

Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.
2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

I mål om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling eller lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.